

HISTORIEK VAN AMSAB

Wetenschappelijke optiek

Uitgangspunt

"De geschiedenis heeft meer functies dan het luister geven aan jubilerende mensen en instellingen. Iedereen weet in welke mate ervaring bruikbaar en onmisbaar zijn om beslissingen te nemen. Er zijn trouwens weinig verantwoordelijke leiders te vinden die het argument van de ervaring niet inroepen als één van de belangrijkste legitimeringselementen van hun beslissingen. Nu is ervaring vanzelfsprekend historisch bepaald : het is de som van wat gisteren ervaren werd. Geschiedenis in zijn waarachtige en kritische betekenis is de kollektieve , meetbare en door iedereen mee controleerbare ervaring. Het gaat dus om veel, veel meer dan een kroniek ter ontspanning en morele lering. Het is functioneel de op schrift gezette analyse van wat gisteren gebeurd is, met vallen en opstaan. Ervaring inroepen is dus op zichzelf geen gezagsargument. Het krijgt slechts zin wanneer de kollektieve ervaring zo getrouw en zo kritisch mogelijk ter beschikking wordt gesteld" (1).

Het uitgangspunt van AMSAB kan wellicht niet beter omschreven worden dan in bovenstaand citaat van H. Balthazar. De functie van de geschiedenis is dus een instrument te zijn tot kritisch inzicht in eigen verleden en handelen. Of zoals wijlen Prof. Dhondt het stelde, moet het historisch onderzoek erop gericht zijn de "innerlijke betekenis te begrijpen van de aktuele evolutie en welke handelwijze de meest geschikte is wanneer men in een aan gang zijnde evolutie een bepaalde uitwerking wenst te bevorderen, m.a.w. de resultaten van het historisch onderzoek zouden dan belangrijk worden bij de besluitvorming".

In deze geest werd de v.z.w. A.M.S.A.B. op 23 mei 1980 opgericht (2)

---

(1) BALTHAZAR, H., Voorwoord bij Van Lerberge R. , De geschiedenis van de Bond Moyson. Gent, AMSAB, Bond Moyson, 1979, p. 6.

(2) Belgisch Staatsblad, 26 februari 1981, nr. 70, p. 468.

Doelstellingen

AMSAB beoogt het verzamelen en beheren van geschreven, gedrukte en audiovisuele documenten en materiële relikten uit het verleden en heden van de socialistische beweging in Vlaanderen. Stimuleren en organiseren van wetenschappelijk onderzoek over de socialistische beweging en van dienstverlenende functies zoals ordenen van archieven, inrichten van vaste en rondreizende tentoonstellingen en uitbouwen van een museum, zijn ook doelen van AMSAB. Tenslotte wil AMSAB didactisch materiaal ter beschikking stellen, documenten en studies publiceren en studie- en vormingscycli inrichten.

Werkingsveld

AMSAB bewaart historisch en recent materiaal van organisaties, partikulieren, militanten, politici, syndikale en mutualiteitsverantwoordelijken van de Socialistische Gemeenschappelijke Actie (hierna S.G.A.). De initiatiefnemers van AMSAB begrepen de omschrijving "socialistische beweging" echter in de breedste zin. Zo zorgt AMSAB ook voor de bewaring van materiaal van de KPB, SAP (RAL) en PVDA (AMADA); van vredes-, jongeren-, vrouwen- en homoseksuelengroepen; van Kristenen voor Socialisme enz... AMSAB bouwt op die manier in Vlaanderen een werking uit die vergelijkbaar is met die van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis in Nederland.

Uitgangspunt, doelstellingen en werkingsveld van AMSAB blijven na meer dan vijf jaar werking valabel. AMSAB is in de eerste plaats een wetenschappelijke instelling die zich richt tot iedereen die zich interesseert voor de geschiedenis van de socialistische arbeidersbeweging. Partikulieren, navorsers, geledingen van de SGA en andere linkse partijen en groepen kunnen beroep doen op de dienstverlening en garanties i.v.m. schenkingen of depots.

De vroegere archiefsituatie

Een weinig bemoedigende uitgangspositie

Tot voor kort was de toestand van het historisch erfgoed van alle ideologische stromingen doorgaans erbarmelijk. De Archiefwet van 24 juni 1955 en het uitvoeringsbesluit van 12 december 1957 geven de Algemene Rijksarchivaris alleen

de controle over de bewaring van de archieven uit rijksinstellingen of andere openbare besturen. Met privé-instellingen of privé-personen kan hij bij schriftelijke overeenkomst het bewaren of konsulteren van hun dokumentatie regelen. Deze mogelijkheid wordt door weinig politici en nog minder door politieke en syndikale organisaties benut. De zeldzame pogingen daartoe van het Rijksarchief stuiten op vrij veel onbegrip en vooral op groot wantrouwen.

Vanuit die ervaring laat het Rijksarchief deze kontakten afhangen van het toeval. Meestal ligt de uiteindelijke beslissing over de bestemming en de eventuele bewaring van de archieven uitsluitend bij de partijen, vakbonden, mutualiteiten en koöperatieven. Archieven zijn voor deze organisaties slechts belangrijk zolang zij nuttig zijn voor de dagelijkse werking. Daarna verzeilen de archieven al te gemakkelijk op de zolder, of komen ze terecht in de papiermolen. Bovendien beschikken deze organisaties noch over personeelsleden met voldoende vorming en tijd, noch over de infrastructuur om deze dokumenten op een wetenschappelijke manier te inventariseren en te bewaren. Erger wordt het als de organisatie ophoudt te bestaan. Dan gaat het archief doorgaans verloren. Ook gebeurt het dat historische dokumentatie wordt opgekocht door antiquairs die hiermee allerminst wetenschappelijke bedoelingen hebben. Soms verdwijnt het archief naar buitenlandse wetenschappelijke instituten.

Enkele anekdotes illustreren dit op een treffende manier. Twee jãrgeleden kwamen we te weten dat een socialistische organisatie haar archief verkocht had aan een papieropkoper. Na lange en moeizame opzoekingen vonden we deze persoon. Hij ging akkoord pas tot archiefvernietiging over te gaan nadat enkele AMSAB-medewerkers deze archiefberg hadden geselecteerd. Of die andere trieste anekdote over het archief van H. de Man. Meer dan tien jaar geleden verliet de partij een huis aan de Waterloose Steenweg dat zou gesloopt worden. De scouts vonden er voor hun papierslag tientallen pakken en ringmappen met oud papier. Uiteindelijk bleek dit een gedeelte te zijn van de archieven van het Bureau voor Sociaal Onderzoek (Plan van de Arbeid) en de Arbeidershogeschool, waaronder zeer belangrijke briefwisseling van H. de Man. Een gedeelte ervan werd gered en afgestaan aan AMSAB.

Tenslotte een anekdote over de fabelachtige prijzen die sommige antiquairs betalen voor oude socialistica. Twee jaar geleden werden aan AMSAB twee zeldzame uitgaven van "Das Kapital" te koop aangeboden. Een uitgave bevatte een eigenhandig geschreven opdracht van Karl Marx aan César De Paepe. Zeer waarschijnlijk kwamen deze twee exemplaren uit de oudste socialistische bibliotheek "Leren Vereert" te Gent. Principieel en financieel kon het A.M.S.A.B hierop niet ingaan. Het AMSAB volgt geen politiek van aankoop en wil zo, in de mate van het mogelijke, verhinderen dat oude dokumenten tot onbetaalbaar antiquariaat uitgroeien. Naar verluidt werden de uitgaven opgekocht door een privépersoon voor 360.000 fr.

Een schuchter begin

Het ontbreken van een archiefpolitiek in de socialistische organisaties heeft geleid tot een sterke vermindering van het kwantitatieve bestand. Vooral bij het begin van de Tweede Wereldoorlog leidde de schrik voor de binnenvallende Duitsers tot de vernietiging van archieven. Een bijkomend probleem is de neiging van sommige militanten en verantwoordelijken het archief van de organisatie als persoonlijke eigendom te beschouwen. Het blijft dan gesloten voor elke geïnteresseerde buitenstaander.

De schuld voor deze situatie, die tot voor kort vrij algemeen was, ligt niet enkel bij de organisaties. Ook de historici zijn hiervoor verantwoordelijk. De historische wetenschap bleef lang een louter academische bezigheid die zelf nauwelijks interesse opbracht voor die archieven. Er was ook geen enkele instelling die organisaties oplossingen voor bewaring en beheer van archieven aan de hand deed of hen motiveerde voor het eigen erfgoed. Het is dan ook

niet verwonderlijk dat de aanzetten van een aktieve archiefprospektie weinig succesrijk waren.

De provincie West-Vlaanderen werd het testgebied. Twee licentiaten Nieuwste Geschiedenis kregen een dubbele opdracht : het redden van het omvangrijke, maar verwaarloosde archief van de socialistische federatie Kortrijk en prospektie in de rest van de provincie. Als voorbereiding op de tweede opdracht ontvingen alle afdelingen van de socialistische organisaties een enquête-formulier over hun eventueel archiefbezit.

Het resultaat was bedroevend. Geen enkel van de 80 rondgestuurde formulieren werd beantwoord. De geringe bekendheid van het toen pas gestichte AMSAB was duidelijk een van de oorzaken.

Deze vaststelling leidde tot de beslissing een rondreizende tentoonstelling samen te stellen, "Uit der dagen grauwe zorgen". De bedoeling ervan was de militanten te motiveren voor het eigen historisch erfgoed en AMSAB een grotere bekendheid te geven, zowel bij de verantwoordelijken als bij de militanten. Deze tentoonstelling kreeg een opvolger met "Voorwaarts en niet vergeten". (zie Tentoonstellingen). Samen met andere initiatieven zoals het tijdschrift "Tijdingen" en een groeiende dienstverlening, leidde dit tot een duidelijk vast te stellen mentaliteitswijziging bij socialistische organisaties en partikulieren. De enorme aangroei van het bestand is daar het bewijs van (1).

Naar een nationaal AMSAB

Tradities

Als jonge instelling is AMSAB de geestelijke erfgenaam van een voorgeschiedenis van bijna vijftig jaar (2). Op 9 december 1937 werd de v.z.w. Nationaal Instituut van Sociale Geschiedenis opgericht onder impuls van F. Vercauteren, docent aan de U.L.B. en J. Lemaire, directeur-generaal

-
- (1) Artikels betr. de archiefproblematiek in de socialistische beweging, cfr. STEENHAUT, W. De archiefproblematiek van de Vlaamse Socialistische Arbeidersbeweging. In : AMSAB-Tijdingen, I, 1. VAN GOETHEM, G. AMSAB, een analyse van het archiefbestand. in : AMSAB-Tijdingen, II, 1-2. VAN GOETHEM, G. en VERMOTE, M. Inventarisatie van de socialistische archieven in West-Vlaanderen. In : AMSAB-Tijdingen, I, 2.
- (2) Voor een uitgebreider historisch overzicht verwijzen we naar : BALTHAZAR, H. AMSAB, instrument voor de historiografie van de sociale emancipatie in Vlaanderen. in : AMSAB-Tijdingen, I, 1.

van de socialistische verzekeringsmaatschappij "La Prévoyance Sociale - De Sociale Voorzorg". Dit instituut was een socialistisch initiatief, maar het had een pluralistische opzet. Mensen uit de politieke en wetenschappelijke wereld van diverse ideologische strekkingen vormden een "technisch raadplegend comité" dat borg stond voor het wetenschappelijk peil. De Tweede Wereldoorlog betekende het einde van dit projekt.

Het Nationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis,
Brussel

Het naoorlogse Emile Vandervelde Instituut kreeg een bredere opdracht. De bibliotheek en het archief waren er slechts een onderdeel van. De bibliotheek kreeg de meeste aandacht, terwijl het archief een secundaire plaats teegemeten kreeg. Aan archiefprospektie- en verwerving werd niet gewerkt. Pas in 1965 ontstond in Gent een nieuw specifiek archiefinitiatief. In het RUG-seminarie van Prof. Dr. J. Dhondt (vanaf 1973 opgevolgd door Prof. Dr. H. Balthazar) was daarvoor grote interesse. Daar ook bevond zich het belangrijkste centrum voor geschiedenis van de arbeidersbeweging. Die interesse werd gedeeld door het federaal BSP-sekretariaat van Gent-Eeklo dat omvangrijke archieven van de oude Gentse socialistische beweging bezat.

De basis van dit eerste archiefcentrum werd gevormd door de archiefverzameling van de "Vrijzinnige Werkmansbibliotheek Leren Vereert", zelf rechtstreekse erfgenaam van de oudste Gentse socialistische arbeidersbibliotheek : het "Leesgezelschap van de Broederlijke Wevers" (opgericht in 1857). Het bevatte de archieven van de socialistische Vrijdenkersbond, van het koor "De Marxkring", van het toneelgezelschap "De Multatulikring", verslagboeken van het Middenkomiteit (centraal partijbestuur) vanaf 1887, vlaggen bustes, schilderijen, foto's...

Vrijwilligerswerk

Albert Bracke (1919-1974), bibliotekaris van "Leren Vereert", had tot dan gezorgd voor de bewaring van deze uiterst waardevolle archiefstukken. Door het vele werk van de bibliotheek bleef er voor het archief echter weinig tijd over. Dit basisfonds werd aangevuld met de omvangrijke archiefverzameling van het federaal partijsekretariaat van Gent-Eeklo zelf. Naast stukken over de interne partijwerking vanaf 1921, bevatte deze kollektie een schat aan geïllustreerde affiches. Het embryonaal archiefcentrum kreeg een onderkomen in twee lokaaltjes van het feestpaleis Vooruit in Gent.

Gilbert Temmerman, federaal BSP-sekretaris, zorgde voor de materiële infrastructuur. Voor het inventarisatiewerk werd beroep gedaan op vrijwilligers. Christ De Bruycker sr. (1897-1981), voorzitter van de Centrale voor Arbeidersopvoeding, en Jan De Smet (+1975), bibliotekaris van de socialistische wijkbibliotheek "Vrijheid door Broederschap" en dokumentalist bij het dagblad Vooruit, begonnen aan dit kolossaal en minutieus werk. Ze kregen tijdelijke hulp van Frans Steenhaut, gepensioneerd schoolhoofd en gewestelijk algemeen sekretaris ACOD Gent-Eeklo.

Het archief werd onmiddellijk opengesteld voor wetenschappelijk onderzoek.

Aanwinst voor de bibliotheek "Leren Vereert", met o.a. A. Bracke, G. Temmerman, A. Holsbeke

Vanaf 1974 namen Lode Hoste, ere-konservator, en Wouter Steenhaut, toen assistent aan het Seminarie voor Nieuwste Geschiedenis van de RUG, de archieftaak als vrijwilligers over. De gestadige groei van het archief maakte herhaald verhuizen in het Feestlokaal noodzakelijk. Volgend jaar verhuist AMSAB voor de vierde maal, ditmaal naar een eigen gebouw. Tot december 1983 waren er de redaktielokalen van De Morgen - Vooruit gevestigd. En de cirkel is rond : het gebouw was eigendom van de verzekeringsmaatschappij "La Prévoyance Sociale - De Sociale Voorzorg". Deze nieuwe infrastructuur zal vijfmaal meer ruimte bieden dan de huidige lokalen.

De nieuwe huisvesting van AMSAB in de Bagattenstraat, Gent

De Gentse basis ontgroeid

Verschillende factoren en ongeveer gelijktijdige gebeurtenissen maakten op het einde van de jaren zeventig de omvorming van het BWP/BSP-archief Gent-Eeklo tot het bredere Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging noodzakelijk. Bij de verantwoordelijken groeide het plan via een breder opgezet archief- en dokumentatiecentrum van de Vlaamse socialistische beweging in de ruimste betekenis van het woord, de rampzalige archiefsituatie te keren in alle Vlaamse socialistische bewegingen.

Nog andere overwegingen lagen aan de basis van dit idee : de ontoereikende werking van het Algemeen Rijksarchief van België naar de politieke en sociale bewegingen toe, het wantrouwen van de socialistische organisaties tegenover deze officiële instelling en de desinteresse van de Vlaamse socialistische bewegingen tegenover hun eigen historisch erfgoed.

Er was ook de feitelijke toestand. Het archief was verrijkt met veel storting van buiten Gent-Eeklo. Toch bleef in 1980 nog 90% van ons bezit van Oostvlaamse oorsprong. Vandaag is dit percentage al gezakt tot 41% Bovendien bracht de splitsing van de unitaire BSP in twee autonome partijen een groot gedeelte van het oude centrale archief van Brussel naar Gent. Tenslotte was een omvorming tot v.z.w. noodzakelijk geworden om jaarlijkse overheidssubsidies te kunnen aanvragen.

Onvoldoende en onzekere middelen

De overheidstoelagen worden niet geïndexeerd en zijn bovendien het slachtoffer van de besparingsijver van de regering. Ze volstaan al lang niet meer om de groeiende werking van AMSAB te financieren. Enkele cijfers kunnen deze ontwikkeling illustreren : een volume-index 100 van het archiefbestand in 1980 was in 1985 al meer dan vertienvoudigd. In 1980 werkte in AMSAB 1 personeelslid, bijgestaan door 2 vrijwilligers; in 1985 waren er 28 personeelsleden. Door de beperkte middelen kan AMSAB daarvan slechts 2 wetenschappelijke vorsers en 1 bediende in eigen dienstverband nemen.

Het grootste deel van het personeel werkt via tewerkstellingsprojecten: BTK, DAC, TWW. Deze stelsels zijn in de eerste plaats nadelig voor de personeelsleden zelf : tijdelijkheid, onzekere toekomst en lagere bezoldiging. Wat AMSAB zelf betreft, lijkt het duidelijk dat de tijdelijkheid van deze statuten een zware hypothec legt op de uitgebouwde werking. Zowel de wetenschappelijke continuïteit als de algemene planning kunnen daarbij in het gedrang komen.

Sinds de stichting tracht AMSAB het jaarlijks financieel tekort te dekken door verkoop van posters, boeken en wenskaarten. Dit blijven echter lapmiddelen. Ook de andere archief- en dokumentatiecentra kennen deze wetenschappelijke en financiële problemen : Katholiek Documentatie- en Onderzoekscentrum (verder : KADOC), Archief, Documentatie- en Onderzoekscentrum van het Liberalisme (verder ADOL) en Archief en Documentatiecentrum voor het Vlaams Nationalisme (verder ADVN). Om deze situatie te verhelpen, groeide de idee een dekreet uit te werken voor de privaatrechterlijke, Nederlandstalige archief- en dokumentatiecentra.

Het dekreet op de archief- en dokumentatiecentra

Opzet

Op 1 januari 1986 werd het "Dekreet houdende erkenning en subsidiëring van de privaatrechterlijke Nederlandstalige archief- en dokumentatiecentra" van kracht (1). Het beoogt een wetenschappelijk verantwoorde konservatie en ontsluiting van het historisch en recent erfgoed van de grote filosofisch-

---

(1) Belgisch Staatsblad, 20.8.1985, pp. 11916-11917. Het voorstel tot decreet werd ingediend door A. De Beul (V.U.), A. Bourgeois (CVP), E. Beijssen (PVV) en W. Seeuws (SP).

ideologische stromingen in Vlaanderen. Meernog dan vroeger spelen de diverse bewegingen, organisaties en instellingen van deze stromingen een rol in het funktionieren van het maatschappelijk leven.

Motivatie

Het ontstaan en de funkties van deze bewegingen worden in de toelichting bij het voorstel van dekreet als volgt geschetst :

"... De industrialisatie en de verstedelijking hebben het samenlevingspatroon in de voorbije twee eeuwen grondig gewijzigd. Zij hebben aanleiding gegeven tot nieuwe organisatievormen die aan de verschillende geledingen van de bevolking bescherming boden en bijdroegen tot hun sociale, politieke en culturele emancipatie. Bij wijze van voorbeeld kunnen hier vermeld worden mutualiteiten, koöperaties, vakbonden en andere beroepsverenigingen, boerengilden, politieke partijen, jeugdbewegingen, cultuur- en sportverenigingen, karitatieve en onderwijsorganisaties, lekeninstituten en godsdienstige verenigingen. Vooral sinds de opkomst van de sociale bewegingen met de doorbraak van de politieke democratie zijn deze nieuwsoortige organisaties en verenigingen een steeds belangrijker rol gaan spelen in het maatschappelijk leven. Zij zijn gaan fungeren als intermediaire lichamen tussen burger en overheid. Zij zijn de basiskomponenten van het sociaal leven geworden en vervullen een aantal essentiële diensten voor hun leden. Anderzijds kanaliseren zij de politieke besluitvorming. In het algemeen kan gesteld worden dat de ontwikkeling van deze organisaties veel raakpunten heeft met de politieke evolutie en dat zij geënt is op de levensbeschouwelijke, sociale en etnisch-kulturele problematiek". De historische en huidige evolutie kan men dus enkel volledig begrijpen, indien ook deze intermediaire lichamen bestudeerd worden. De bewaring en de ontsluiting van hun historische en lopende dokumentatie voor het wetenschappelijk onderzoek is dus een noodzakelijke voorwaarde.

Dit kan alleen door de ontwikkeling van specifieke centra die de dokumentatie van deze tussenliggende structuren bewaren en bruikbaar maken. Openbare archieven kunnen die opdracht niet waarmaken, gezien het ontbreken van een vertrouwensband tussen bewaargever en bewaarnemer. De dokumentatiecentra die aanleunen bij de grote filosofisch-ideologische stromingen in Vlaanderen, kunnen een dergelijke vertrouwensrelatie wél uitbouwen.

Naast archief zijn er andere dokumentatiekategorieën die moeten bewaard en ontsloten worden : bibliotekmateriaal, beeld- en geluidsmateriaal, materiële relikten. De aard van het bestand eist bovendien een verregaand inzicht in de vroegere en aktuele werking van de intermediaire structuren van een bepaalde

filosofische stroming.

De vaststelling dat dergelijke centra al bestaan, wijst op een reële behoefte en op de noodzaak van dit dekreet. KADOC (Leuven), AMSAB (Gent), ADOL (Gent) en ADVN (Antwerpen) bewaren en verwerken audio-visueel, archief- en bibliotekmateriaal van de eigen ideologische strekking.

Zij stellen de historische en lopende dokumentatie open voor onderzoek en treden op als informatie- en adviescentra. Hun dienstverlening richt zich tot de overheid, de media, de wetenschappelijke wereld en de bewaargevers.

Praktische uitwerking

De vier documentatiecentra voldoen aan de wetenschappelijke en administratieve erkenningsvoorwaarden. Ze kwamen tot stand met de bedoeling het historisch en aktueel patrimonium te verzamelen, te ordenen, te inventariseren en open te stellen voor alle geïnteresseerden. Verder zijn ze opgericht door partikulier initiatief en bezitten ze rechtspersoonlijkheid. Deze centra zijn gevestigd in het Nederlandstalig taalgebied en beschikken over een permanent sekretariaat met tenminste één full-time personeelslid met beleidsverantwoordelijkheid.

Voor personeel, werking en infrastructuur worden jaarlijkse toelagen voorzien. Die bestaan uit twee componenten. Een gelijk basisbedrag omvat de betaling van één personeelslid met beleidsverantwoordelijkheid en een werkingstoelage van 500.000 frank. Een variabele toelage werkt volgens een verdeelsleutel. Voor de eerste vijf jaar ziet die er zo uit : KADOC 45%, AMSAB 30%, ADOL en ADVN elk 12,5%. Het gelijke basisbedrag bedraagt 30%, de variabele toelage 70% van de jaarlijkse subsidiëring.

Deze regeling is een kompromis tussen de kleinere instellingen, waarvoor de gelijke basistoelage belangrijk is, en de grotere die een maximale spanning willen in de variabele toelage. Bij het uitwerken van de verdeelsleutel werd rekening gehouden met het historisch en aktueel werkingsveld en met de prestaties van de centra. De huidige verdeling geldt tot 31 december 1989. Na elke periode van vijf jaar kunnen de verdeelpercentages van de variabele toelage bij dekreet herzien worden in functie van de evolutie van de respectievelijke werkingsvelden en prestaties van de onderscheiden centra. Deze herziening kan enkel gebeuren na eensluidend advies van de betrokken centra.

Verder voorziet het dekreet de oprichting van een Raad van de Archief- en Documentatiecentra, samengesteld uit twee vertegenwoordigers van elk centrum. Deze Raad heeft een overleg- en adviesfunctie. Enerzijds zal hij de reeds bestaande samenwerking zowel op het wetenschappelijke als op het praktische vlak moeten intensifiëren, informatieuitwisseling bevorderen en gezamenlijke wetenschappelijke projekten opzetten. Anderzijds zal deze Raad advies moeten uitbrengen over de toe te passen weddeschalen voor de centra en over de eventuele vijfjaarlijkse herzieningen van de verdeelsleutel van de variabele toelage.

Voorlopig beantwoordt het dekreet in grote lijnen aan de verwachtingen die het AMSAB steeds gekoesterd heeft. Het geeft ons de kans en de mogelijkheid onze werking, vakbekwaamheid en dienstverlening te konsolideren, te verbeteren en verder uit te bouwen (1).

Nationale en internationale kontakten

Sinds 1980 is AMSAB lid van het nationaal Bibliotheekfonds en van de Centrale voor Socialistisch Cultuurbeleid. Met KADOC, ADVN en ADOL is een intense samenwerking gegroeid. Zo bestaat onderling een uitwisseling van boeken, tijdschriften en ander historisch materiaal dat niet specifiek betrekking heeft op het eigen werkterrein.

AMSAB trad eveneens toe tot de International Association of Labour History Institutions. IALHI verenigt de bibliotheken en de archieven van de arbeidersbeweging en de wetenschappelijke dokumentatie- en onderzoekscentra gespecialiseerd in de geschiedenis en de doctrine van de arbeidersbeweging. Op dit ogenblik zijn 20 Europese en 11 niet-Europese instellingen lid van de IALHI.

In het kader van de IALHI onderhoudt het AMSAB bijzondere wetenschappelijke kontakten met het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam, het Feltrinelli-archief te Milaan, het Istituto Socialista di Studi Storici en Fondazione di Studi Storici Filippo Turati te Firenze, Fundacion Pablo Iglesias te Madrid en het archief van de Labour Party en van de T.U.C. te Londen.

---

(1) STEENHAUT, W. Het dekreet op de archief- en dokumentatiecentra. in : Opvoeding, driemaandelijks tijdschrift van de Centrale voor Socialistisch Cultuurbeleid, 38e jrg., 2, pp. 6-7.

Beheersorganen van het AMSAB

De leiding van AMSAB berust bij de Algemene Vergadering die voor de ene helft bestaat uit historici en voor de andere uit vertegenwoordigers van organisaties. De Raad van Beheer werkt onder voorzitterschap van Prof. Dr. H. Balthazar met Dr. W. Steenhaut als sekretaris-penningmeester.

Personeelsbestand

Tot 1980 gebeurde het werk door vrijwilligers. Eind 1980 kon één bediende aan het werk als restaurateur van affiches in het kader van een op te richten Museum van de Vlaamse Sociale Strijd. Het volgend jaar kwam de eerste navorser in dienst. Zijn opdracht was het katalogiseren van de bibliotheek en het repertoriëren van de Vlaamse socialistische periodieken. In diverse BTK-, DAC- en TWW- projecten werden mensen aangenomen voor de inventarisatie van archieven, ikonografisch materiaal e.d.m. Eind 1985 werkten bij het AMSAB 15 vorsers, 8 administratieve krachten, waarvan 4 deeltijds en 5 technische personeelsleden : samen 28 mensen. De tijdelijkheid van de projecten zorgt evenwel konstant voor schommelingen in het personeelsbestand.

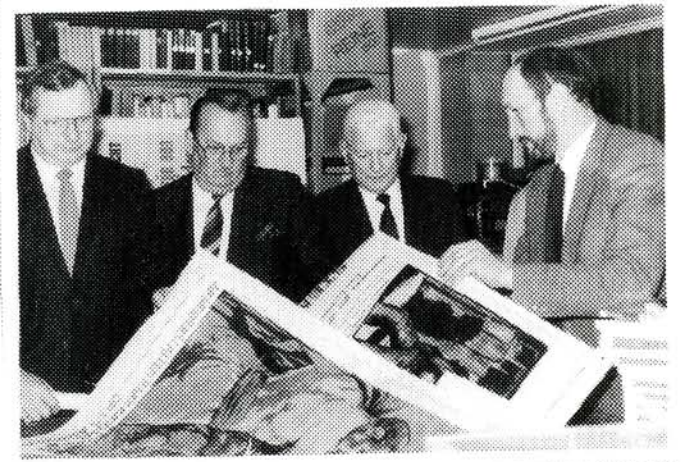
De architect bespreekt de plannen voor de nieuwe infrastructuur met het personeel.

Struktuur

De toename van activiteiten en personeel maakten een structurering van de vroegere losse werking noodzakelijk. De samenhang van de diverse departementen en afdelingen was hierbij een speciaal aandachtspunt.

- Directie
- Departement Algemene Diensten
  - afdeling administratie
  - afdeling boekhouding
  - afdeling restauratie
- Departement BIDOK (Biblioteek en Dokumentatie)
  - afdeling affiches
  - afdeling archief
  - afdeling audiotek (in oprichting)
  - afdeling bibliotek
  - afdeling filmotek
  - afdeling fototek
  - afdeling materiële relikten / kunstvoorwerpen
- Departement vorming en onderwijs

Groeiende waardering van
socialistische mandatarissen
voor de werking van AMSAB.

Afdeling Antwerpen

Eind 1986 zal een volwaardig filiaal van AMSAB van start gaan in Antwerpen. De reden daarvoor ligt in de vaststelling dat in die stad nog heel wat archiefmateriaal aanwezig is. Tot nu toe heeft daarvan slechts een klein deel AMSAB bereikt. Zodra een geschikt lokaal gevonden wordt in Antwerpen, zal de verwerking starten van het persoonlijk archief van Louis Major.